

ภัทรธินันท์ ทองโสม, กรรณิการ์ หอมอนพั้งเทียม, อภิชาติ สถาวรวิวัฒน์, ดารินทร์ อารีโยชชัย

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักโรคระบาดวิทยา Surveillance Rapid Response Team (SRRT), Bureau of Epidemiology

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 30 ระหว่างวันที่ 27 กรกฎาคม – 2 สิงหาคม 2557 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคตาแดง ระบาดใน 2 จังหวัด

จังหวัดมุกดาหาร พบผู้ป่วยทั้งหมด 161 ราย ผู้ป่วยรายแรกเป็นเพศชาย อายุ 4 ปี ผู้ป่วยเป็นนักเรียนโรงเรียนอนุบาล A อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ขณะป่วยอาศัยอยู่หมู่ 5 บ้านนาป่า ตำบลป่าไร่ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร เริ่มป่วยวันที่ 4 กรกฎาคม 2557 ด้วยอาการตาแดง มีขี้ตา ปวดตา ตาบวมทั้งสองข้าง เข้ารับการรักษาตัวที่ รพ.สต. หลังจากนั้น มีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาใน รพ.สต. เป็นผู้ป่วยในโรงเรียนและในชุมชน 81 ราย ทีมสอบสวนโรคได้ค้นหาผู้ป่วยในชุมชนและในโรงเรียนพบผู้ป่วยเพิ่มอีก 80 ราย กระจายใน 9 หมู่บ้าน จาก 11 หมู่บ้านของตำบล ได้ควบคุมป้องกันโรคในชุมชน โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1) เฝ้าระวังและคัดกรองผู้มีอาการสงสัยทุกวันหน้าเสาธง และแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุข กรณีพบว่า มีผู้สงสัยป่วยเป็นโรคตาแดง 2) งดการทำความสะอาดห้องเรียน 3) ให้ความรู้เรื่องโรคตาแดงและสาเหตุการล้างมือที่ถูกต้อง 4) ประชุมชาวบ้านและให้สุขศึกษาประชาสัมพันธ์ ทุกหมู่บ้านที่เกิดการระบาดของโรคตาแดง 5) เฝ้าระวังผู้ป่วยในชุมชนโดยอาสาสมัครสาธารณสุขและรายงานผู้ป่วยสงสัย เก็บตัวอย่างโดยการป้ายตา ส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 10 อุบลราชธานี 5 ตัวอย่าง อยู่ระหว่างตรวจทางห้องปฏิบัติการ

จังหวัดร้อยเอ็ด พบผู้ป่วย 43 ราย อัตราป่วยร้อยละ 17.7 ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง (เป็นโรงเรียนสอนเด็กบกพร่องทางการได้ยิน) จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งหมด 42 คน จากนักเรียนทั้งหมด 243 คน และแม่บ้านทำความสะอาด 1 ราย ผู้ป่วยรายแรกเป็นเด็กนักเรียนเพศชาย อายุ 10 ปี อยู่เรียนนอนที่ 6 เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2557 ด้วยอาการตาแดง ปวดตา ต่อมา มีนักเรียนป่วยด้วยอาการตาแดงเพิ่มมากขึ้น และเป็นทุกเรียนนอน จากทั้งหมด 7 หลัง สภาพห้องนอนเป็นห้องใหญ่ เต็มชิดติดกัน ในห้องมีตะกร้า 1 ใบสำหรับใส่เสื้อผ้าที่ใช้แล้ว อาบน้ำใช้ขันร่วมกัน เด็กเล็กนอนเตียงเดียวกัน อุปกรณ์ของใช้ส่วนตัวเด็ก การจัดเก็บไม่เป็นสัดส่วน มีการใช้ของร่วมกัน เช่น แก้วน้ำ ระบบประปาบาดาลในโรงเรียน ไม่ได้มีการ

ปรับปรุงคุณภาพน้ำโดยการเติมคลอรีน (สุ่มตรวจน้ำไม่พบคลอรีนตกค้าง) ได้เก็บตัวอย่างโดยป้ายตาส่งตรวจ จำนวน 4 ตัวอย่าง อยู่ระหว่างตรวจทางห้องปฏิบัติการ ทางทีมสอบสวนได้ควบคุมและป้องกันโรค โดยแยกเด็กป่วยมาพัก 1 หลัง ให้สุขศึกษาแก่เด็ก ครูที่เลี้ยง แม่บ้าน ให้คำแนะนำโรงเรียนในเรื่อง สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม การทำความสะอาดเรือนนอน การทำความสะอาดเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มของเด็ก ให้แช่น้ำยาไฮเตอร์ก่อนนำไปซักในเครื่องซักผ้าและนำเครื่องนอนออกผึ่งแดด การคัดกรองผู้ป่วย ให้มีการตรวจคัดกรองและค้นหาผู้ป่วยรายใหม่ในตอนเช้าทุกวัน และให้แยกผู้ป่วยทันทีที่มีอาการ

2. สงสัยโรคคอตีบเสียชีวิต จังหวัดตาก พบผู้ป่วยเข้าข่าย

โรคคอตีบเสียชีวิต 1 ราย ชาวพม่า เพศหญิง อายุ 7 ปี ภูมิลำเนาประเทศสหภาพเมียนมาร์ ขณะป่วยอยู่ที่บ้านห้วยคำดำ (ที่ก่อหอ) ประเทศสหภาพเมียนมาร์ ตรงข้ามบ้านวังผา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก เริ่มป่วยวันที่ 22 กรกฎาคม 2557 ด้วยอาการไข้ เจ็บคอ วันที่ 25 กรกฎาคม 2557 ผู้ป่วยเข้ามาเข้ารับรักษาที่หน่วยบริการ SMRU วังผา ผังประเทศไทย ตั้งอยู่บ้านวังแก้ว ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก แพทย์ได้ใส่ท่อช่วยหายใจ และส่งตัวไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลแม่สอด เวลา 16.10 น. แรกรับผู้ป่วยมีไข้ คอขาว หายใจหอบเหนื่อย ชิม แขนขาเกร็งทั้ง 2 ข้าง ผู้ป่วยไม่รู้สึกรู้สีกตัว แพทย์วินิจฉัยสงสัยโรคคอตีบ แต่ไม่ได้ทำ Throat swab ส่งตรวจเพาะเชื้อ แพทย์ได้รับไว้เป็นผู้ป่วยในแผนกผู้ป่วยวิกฤตเด็ก ให้ Diphtheria antitoxin (DAT) แต่ผู้ป่วยเสียชีวิต วันที่ 26 กรกฎาคม 2557 เวลา 16.40 น. จากการสอบสวนผู้ป่วยเป็นชาวพม่า อาศัยอยู่ประเทศสหภาพเมียนมาร์ ไม่ทราบประวัติการได้รับวัคซีน มีผู้อาศัยอยู่ร่วมบ้านเดียวกัน 8 ราย อายุระหว่าง 1 - 50 ปี โดยมีผู้มีอาการป่วยด้วยระบบทางเดินหายใจก่อนที่ผู้ป่วยเสียชีวิตป่วย 2 ราย คือ มารดา และลูกพี่ลูกน้องอายุ 1 ปี มาตราการควบคุมป้องกันโรค 1) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอและสถานบริการเครือข่ายและหน่วยงานสาธารณสุขอำเภอแม่ระมาด

เผ่าละว้าผู้ป่วยทุก รพ.สต. เน้นผู้ป่วยที่มาจากแนวชายแดนและกลุ่มต่างดาว 2) คัดกรองค้นหาผู้ป่วยสงสัยโรคคอตีบทั้งไทยและต่างดาว 3) ประสานงานกับ SMRU เพื่อทราบข้อมูลสถานการณ์ฝั่งพม่า 4) ทีมอำเภอแม่ระมาดออกสุ่มตรวจสอบยืนยันความครอบคลุมการได้รับวัคซีนในพื้นที่บ้านวังผา ในประชากรไทยและประชากรต่างดาวที่อาศัยในพื้นที่ ดำเนินการวันที่ 29 กรกฎาคม 2557 5) ประสานฝ่ายส่งเสริมสุขภาพติดตามความครอบคลุมของการได้รับวัคซีน ป้องกันโรคคอตีบในกลุ่มประชากรคนไทยและต่างดาว ให้ได้ตามเกณฑ์

3. สงสัยโรคคอตีบ ใน 2 จังหวัด

จังหวัดพิษณุโลก พบผู้ป่วยสงสัยคอตีบ 1 ราย เพศชาย อายุ 78 ปี ขณะป่วยอาศัยอยู่ที่ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก เริ่มป่วยวันที่ 29 กรกฎาคม 2557 ด้วยอาการไข้ ไอ เจ็บคอ มีแผ่นฝ้าขาว ที่ทอนซิลขวา คอบวม ไปรักษาที่โรงพยาบาลเอกชน วันที่ 30 กรกฎาคม 2557 แพทย์วินิจฉัย Diphtheria, Respiratory Failure, Myocarditis เก็บตัวอย่าง Throat swab อยู่ระหว่างรอผลตรวจ ให้ DAT และส่งมารักษาต่อที่โรงพยาบาลพุทธชินราช การดำเนินงานป้องกันควบคุมโรค เก็บตัวอย่างจากผู้สัมผัสผู้ป่วยจำนวน 5 ราย และให้ยา Erythromycin แก่ผู้สัมผัสทั้งหมด วันที่ 1 กรกฎาคม 2557 ส่งตัวอย่างตรวจที่โรงพยาบาลพุทธชินราชและให้วัคซีน dT กับกลุ่มเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลเอกชนที่สัมผัส ผู้ป่วยจำนวน 120 คน

จังหวัดพิจิตร พบผู้ป่วยสงสัยโรคคอตีบ 1 ราย เพศหญิง อายุ 37 ปี อาชีพคัดแยกขยะที่โรงงานเก็บของเก่า อาศัยอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลหอไกร อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร เริ่มป่วยวันที่ 27 กรกฎาคม 2557 ด้วยอาการเจ็บคอ วันที่ 28 - 29 กรกฎาคม 2557 ไปรับการรักษาที่คลินิกเอกชน วันที่ 31 กรกฎาคม 2557 มีไข้ จึงไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลบางมูลนาก พบแผ่นฝ้าขาวในคอ แพทย์ให้การรักษาในห้องแยกโรค ให้การรักษาด้วย DAT และเพนนิซิลินทางหลอดเลือดดำ ปัจจุบันผู้ป่วยมีอาการดีขึ้น เจ็บค่อน้อยลง และยังคงรักษาอยู่ที่โรงพยาบาลบางมูลนาก เจ้าหน้าที่ได้ทำค้นหาผู้ป่วยและการเฝ้าระวังในชุมชน เบื้องต้นไม่พบผู้มีอาการป่วยเพิ่มเติม

สถานการณ์ต่างประเทศ

สถานการณ์โรคติดเชื้ออีโบล่า ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2557 - 31 กรกฎาคม 2557 มีผู้ป่วยสะสม รวมทั้งสิ้น 1,323 ราย เสียชีวิต 729 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 55.10 ในประเทศต่างๆ มี ดังนี้

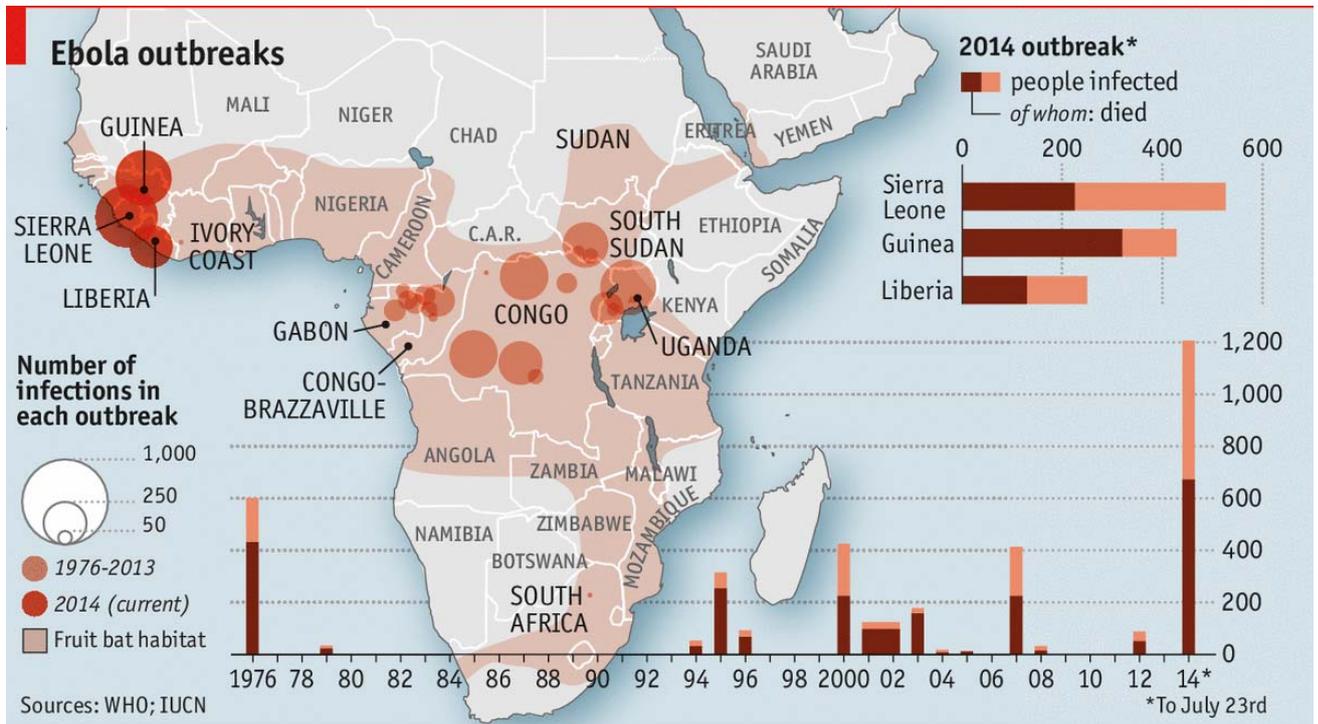
ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2557 - 31 กรกฎาคม 2557 รายงานผู้ป่วยจากโรคติดเชื้ออีโบล่าในภูมิภาค

แอฟริกาตะวันตก 4 ประเทศ ได้แก่ ประเทศกินีเซียร์ราลีโอน ไลบีเรีย และไนจีเรีย รวมทั้งสิ้น 1,323 ราย เสียชีวิต 729 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 55.10 เมื่อเทียบกับข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2557 พบว่าในวันที่ 25 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม 2557 มีรายงานผู้ป่วยรายใหม่ทั้ง 4 ประเทศรวม 230 ราย เสียชีวิตเพิ่มขึ้น 69 ราย จำแนกรายประเทศ ดังนี้ ประเทศกินีรายงานผู้ป่วยรายใหม่ 45 ราย เสียชีวิตรายใหม่ 25 ราย ยอดผู้ป่วยสะสม 460 ราย (ผู้ป่วยยืนยัน 336 ราย ผู้ป่วยเข้าข่าย 109 ราย และสงสัย 15 ราย) และเสียชีวิตสะสม 339 ราย (ผู้เสียชีวิตยืนยัน 218 ราย ผู้เสียชีวิตเข้าข่าย 109 ราย และผู้เสียชีวิตสงสัย 12 ราย) ประเทศไลบีเรียรายงานผู้ป่วยรายใหม่ 105 ราย เสียชีวิตรายใหม่ 29 ราย ยอดผู้ป่วยสะสม 329 ราย (ผู้ป่วยยืนยัน 100 ราย ผู้ป่วยเข้าข่าย 128 ราย และสงสัย 101 ราย) และเสียชีวิตสะสม 156 ราย (ผู้เสียชีวิตยืนยัน 72 ราย ผู้เสียชีวิตเข้าข่าย 62 ราย และผู้เสียชีวิตสงสัย 22 ราย) ประเทศเซียร์ราลีโอน รายงานผู้ป่วยรายใหม่ 99 ราย เสียชีวิตรายใหม่ 14 ราย ยอดผู้ป่วยสะสม 533 ราย (ผู้ป่วยยืนยัน 473 ราย ผู้ป่วยเข้าข่าย 38 ราย และสงสัย 22 ราย) และเสียชีวิตสะสม 233 ราย (ผู้เสียชีวิตยืนยัน 195 ราย ผู้เสียชีวิตเข้าข่าย 33 ราย และผู้เสียชีวิตสงสัย 5 ราย) และประเทศไนจีเรีย รายงานผู้ป่วยรายใหม่ 1 ราย (เป็นผู้ป่วยเข้าข่าย) เสียชีวิตแล้ว

มีการรายงานการเสียชีวิตจากโรคติดเชื้ออีโบล่าของแพทย์ 2 ราย คือ หัวหน้าทีมแพทย์ที่ดูแลคนไข้ Ebola ในประเทศเซียร์ราลีโอน และหัวหน้าทีมแพทย์ที่ดูแลคนไข้ Ebola ในประเทศไลบีเรีย นอกจากนี้ยังมีแพทย์อาสาสมัครชาวอเมริกันและบุคลากรทางการแพทย์ชาวอเมริกันอีก 1 ราย ซึ่งทำงานในทีมรักษาผู้ป่วยที่ประเทศไลบีเรียเกิดการติดเชื้อและอยู่ระหว่างถูกส่งกลับไปรักษาที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

สำหรับผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตในประเทศใหม่ คือ ไนจีเรีย ซึ่งไม่ได้มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศที่เกิดการระบาดในขณะนี้ มีประวัติเดินทางโดยเครื่องบินจากไลบีเรีย ผ่านสนามบินอีก 2 ประเทศ คือ ที่เมือง Lome ประเทศ Togo และเมือง Accra ประเทศ Ghana โดยที่ผู้ป่วยมีอาการอาเจียนและถ่ายเหลวในขณะเดินทาง สามารถระบุผู้สัมผัสแล้ว 59 ราย เป็นพนักงานบนเครื่องบิน 15 ราย และเป็นผู้สัมผัสในโรงพยาบาลอีก 44 ราย

ยังคงมีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการสอบสวนทางระบาดวิทยา การติดตามผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ การให้ข้อมูล เพื่อควบคุมและป้องกันการติดเชื้อใน 4 ประเทศ ผ่านศูนย์ประสานงาน Sub-regional Ebola Outbreak Coordination Center (SEOCC) เพื่อควบคุมการระบาดของโรคติดเชื้ออีโบล่า

สถานการณ์โรคติดเชื้ออีโบล่า ข้อมูล ณ วันที่ 23 กรกฎาคม 2557

สามารถติดตาม
แนวทาง
การดำเนินงาน
เฝ้าระวัง สอบสวน ป้องกัน
และควบคุม
โรคติดเชื้ออีโบล่า
ประเทศไทย
ได้ที่เว็บไซต์
สำนักระบาดวิทยา
กรมควบคุมโรค

<http://www.boe.moph.go.th/ebola.php>

